

Izhaja:

10. in 25. vsakega mesca.

Dopisi naj se frankujejo.
Rokopisi se ne vračajo.

MIR.

Velja:

za celo leto 1 gold.
za pol leta 50 kr.

Denar naj se pošilja pod
napisom: Izdajatelju
„Mira“.

Vsakemu svoje!

Leto IV.

V Celovec 25. avgusta 1885.

Št. 16.

Prazne besede, s katerimi liberalci slepijo ljudi.

IV. Verdummung — potrapanje.

A.

Veče laži je ni, kakor ta, da hočemo mi slovenski rodoljubi naše ljudstvo potrapati, to je, v nevednosti imeti in ohraniti. Nemški liberalci to laž zmirom prežvekujejo, zato se ne smemo čuditi, da jo ima v ustih tudi dr. Wrann.

Ravno narobe je res: Kar je omike med slovenskim ljudstvom, to je vse delo slovenskih rodoljubov! Komaj so se Slovenci prebudili iz spanja, začeli so pisati slovenske bukve in časopise, da bi izobrazili in omikali ljudstvo. Iz začetka so izhajale samo ljubljanske „Novice“. Bolj pa ko se je ljudstvo privadilo branja, več časopisov se je rodilo, in zdaj izdajajo slovenski rodoljubi že blizo 30 časnikov v slovenskem jeziku, iz katerih se narod uči politike, postav, gospodarstva in raznoterih drugih vednostij.

Slovenski rodoljubi so ustanovili slavno družbo sv. Mohora, ki šteje zdaj že 29.000 družabnikov, tako da pride vsako leto nad 150.000 podučnih bukev med Slovence. Tudi so ustanovili „slovensko Matico“ v Ljubljani, koja je izdala že marsiktero lepo in podučno knjigo. Slovenski rodoljubi pišejo nadalje molitvene bukvice, podučne in kratkočasne povesti, slovenske šolske bukve, pišejo zdravniške, zgodovinske, zemljepisne, narodnogospodarske in druge učene bukve v našem slovenskem jeziku, da jih zamorejo s pridom prebirati in premišljevatii tudi taki Slovenci, ki ne znajo prav dobro nemško. Takih Slovencev je pa največ, zato se je omika med Slovenci začela še le od tiste dobe, odkar so na noge stopili slovenski rodoljubi.

Kaj so pa nemškutarji in nemški liberalci storili za omiko slovenskega ljudstva? Oni jim niso pisali nobenih bukev in nobenih časopisov v slovenskem jeziku, ampak le to so zmirom vpili: „Nemško se učite, da boste lahko brali nemške bukve in časopise, in se tako omikali!“ Res so Slovincem povsod urivali nemške šole, da bi jih naučili nemškega jezika. Pa kaj pomaga, ko se Slovenci vendar niso naučili nemščine. Nekaj besed se šolar na deželi že nauči, če mu pa učene

nemške bukve v roke daš, jih ne bo nič razumel. Kakega jezika naučiti se popolnoma in do dobrega, to ni tako lahka reč, kakor mnogi mislijo. Ja, če otrok celih osem let hodi v nemško šolo na deželi, vendar še ne zna dobro nemško, to nas uči vsakdanja skušnja. Saj imamo na Koroškem dosti takih šol med Slovenci; pa mladina, ki pride iz teh šol, vendar ne zna dobro nemško, nemških bukev in čnsopisov še ne razume, in če se hoče podučiti in omikati, poprijeti se mora slovenskih bukev in slovenskih časopisov.

Taki se ve da, ki študirajo naprej in grejo v latinske šole, naučijo se že dobro nemško. Pa takih je malo. Kaj ima ljudstvo od tega, če izmed 1000 otrok eden študira in se nemško nauči, da lahko prebira nemške bukve in časnike, vsi drugi pa v nevednosti ostanejo? Po tej poti ni mogoče omikati celega ljudstva. Vsakega otroka ne moremo 16 let pošiljati v šolo, da bi se dobro nemško naučil. Veliko bolj pametno je, pisati in tiskati slovenske bukve in časnike, da se Slovincem ni treba prej nemško učiti, ampak že kar v svojem jeziku lahko bistrijo svojo pamet in požlahtnujejo svoje srce z dobrimi bukvami. Laž je tedaj, da nemškutarji in liberalci skrbijo za poduk ljudstva, slovenski rodoljubi pa ne. Ravno narobe je res: le slovenski rodoljubi skrbijo za poduk ljudstva s tem, da mu pišejo in dajejo bukve in časopise v slovenskem jeziku; nemškutarji in liberalci pa jih pri tem le ovirajo in zadržujejo, ker oni sovražijo in preganjajo tiste može, ki pišejo slovenske bukve in časopise.

Kdo hoče ljudstvo podučiti, in kdo ga hoče ohraniti v nevednosti, to se vidi najbolj pri šolah. Čeravno nas skušnja uči, da se slovenski otroci v nemških šolah nič ali le malokaj naučijo, vendar nam nemškoliberalci še zmirom urivajo nemške šole. Kaj se bo otrok naučil, če se učitelj in otrok ne zastopita? Učitelj je trd Nemeč, otrok pa trd Slovenec, in takih trdo nemških učiteljev imamo na slovenskem Koroškem 51.

Slovenski rodoljubi pa kličemo: „Dajte slovenskim otrokom slovenske učitelje! Podučujte jih iz začetka v matrnem, slovenskem jeziku, da bojo vsaj vedeli, kaj berejo in pišejo, in da se bo tako zbistрила njih pamet! Z nemščino začnite pozneje!“ Slovenske rodoljube v srce boli in peče, ko vidijo, da otroci po osem let hodijo v šolo, pa še ne znajo po slovensko brati, nemškega berila pa ne zastopijo. Zato vpijejo po slovenskih šolah, pa liberalci jim tega ne dovolijo,

oni rajši vidijo, da se otroci nič ne naučijo, neumni odrastejo in neumni ostanejo, kakor pa da bi se učili po slovensko. Tako hudo jim mrzi naša ljuba slovenska beseda. Na slovenskem Koroškem imamo že precej modrih in prebrisanih kmetov, ki vsakemu gospodu lahko dajo odgovor. Pa prašajte jih, kje so se izučili? Ali mar v nemški šoli? O ne! Oni prebirajo „Mir“ in „Mohorjeve bukve“, „Slovenca“, „Gospodarja“ in druge slovenske časnike. Tisti pa, ki so hodili v nemško šolo, pogosto prav nič ne berejo; če hočejo pa kaj brati, se morajo prej sami naučiti, po slovensko brati, da potem lahko prebirajo naše slovenske bukve in časnike. Da so se naučili po nemško brati, to jim nič ne koristi, saj v nemških bukvah ne zastopijo vsega.

Zdaj pa presodite sami, ljubi Slovenci, kdo vas hoče ohraniti v nevednosti? Ali mi, ki vam pišemo slovenske bukve in časnike, in se poganjamo za slovenske šole, ali pa nemško-liberalci, kateri vam urivajo nemške šole in nemške bukve, katerih pa vi ne zastopite. Sveta vera se uči v vseh jezikih, in katoliški misijonarji se morajo učiti tujih jezikov, da potem podučujejo tuje narode. Tako se tudi otroci v šolah podučujejo vsak v svojem jeziku: laški otroci se podučujejo po laško, nemški otroci po nemško, hrvaški otroci po hrvaško, francozki otroci po francozko itd. Kako je to, da bi se ravno slovenski otroci morali podučevati v tujem, nemškem jeziku, kterege ne zastopijo?! Liberalci in nemškutarji nas hočejo po sili ponemčiti, to bi bila pa naša največa nesreča. Saj je rekel že slavni F. L. Jahn, kterege tudi Nemci visoko častijo: „Narod, ki zgubi svoj lastni jezik, je mutast, in nema več besede in veljave med drugimi narodi“. — Učeni Komenski je rekel že pred več ko dve sto leti: „Otroka učiti tujega jezika, dokler še svojega domačega dobro ne zna, to je ravno tako, kakor bi ga jezdit učil, dokler še hoditi ne zna.“ Učeni minister Schaffle pa je rekel: „Kdor otroku vzame materno besedo, to je ravno tako, kakor bi mu jezik iztrgal iz ust!“ Glejte, Slovenci, kako hudo se pregrešijo nad slovenskimi otroci tisti ljudje, ki jih še čisto mlade tiščijo v trdo nemške šole.

Iz otrok odraščá narod; česar se otroci v šoli niso učili, tega tudi odraščeni znali ne bojo. Liberalci nam branijo slovenske šole, le oni tedaj nas hočejo imeti nevedne in neumne.

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Celovca. (Slovenci, pozor! bližajo se občinske volitve!) To jesen ali pa proti božiču imele bojo mnoge občine na Koroškem nove volitve za občinske odbore. Pazite Slovenci, da vas ne vjamejo nemško-liberalci! Po postavi morajo biti volitve naznanjene štiri tedne poprej. Hodite tedaj pridno gledat na občinsko tablo, da boste zvedeli dan volitve, in da se vam ne zgodi, kakor Prevaljcem. Oni pravijo, da niso vedeli, kdaj bo volitev, zato niso prišli, liberalci pa so volili med seboj kakor so hoteli. Ko bo volitev razpisana, prašajte

župana, kdaj bo izdelal in na ogled postavil imenik volilcev. Ta imenik potem osem dni leži na ogled in vsak volilec ima pravico, imenik pregledati. Le natanko ga pregledajte, da boste vedeli, ali so zapisani vsi naši volilci in ali ni morda zapisan kak nasprotnik, ki bi ne smel imeti volilne pravice. Če je v imeniku kaj narobe, pritožite se najprej pri županu; in če to nič ne pomaga, pa pri okrajni glavariji. Kedar pride dan volitve, pridite vsi in izvolite zveste katoliške in slovenske može. Ne smete misliti, da morate izvoliti najbogatejše posestnike. Taki že navadno bolj cikajo na nemško-liberalno stran, ker se štejejo že bolj za gospode, kakor za kmete. Pogovorite se z znanimi rodoljubi, da vam pomagajo izbrati najbolj pripravne može, in tiste volite enoglasno v odbor!

Iz Škofič pri Vrbi. (Toča.) Ljubi „Mir“, sprejmi našo žalostno sporočilo o nesreči, ktera nas je letos zopet zadela. Na 10. nedeljo po Bink. ob petih zvečer prihrušči grozna megla od Visovščice. Nad Osojnskim jezerom se razdeli — ena se vleče proti Glinski dolini ter tiste pokrajine s točo obusuje — druga pa se obrne proti Celovškemu jezeru ter jame v Škofičah spuščati svoje ledene granate, ktere so nam potolkle in ošescale sirk in fižol, omlatile ovs in drugo ostalo žito; sesekale pa tudi otavo, ter v dno zdobile ajdo, kjer je že z glavico iz zemlje pogledala. Najbolj pobito je v Ppračah, v Holbičah in posebno na Klopicah, kjer je nam vihar in piš še boške polomil. Na Klopicah bilo je toče kot snega, in takšno pokanje in šumenje, kakor bi bili topovi grmeli. Tukaj smo največje reve, ker nas roda zemlja pri vsem trudu le slabo in pičlo redi.

Šla je burja še tudi črez Turje, ter je tudi v Bilčovski fari mnogo škode napravila. Popred nas je suša stiskala ter turšico in fižol vila, ovs in krmo sušila; želeli smo pohlevnega dežja, dobili pa ledeno točo — morda kaj takšnega zaslužimo! Da ne rečem od posestnikov, pa med posli in delavci najdeš pa toliko prevzetnosti, da je groza. Vsako saboto pozno zvečer slišiš tuliti in vriskati, v nedeljo pa najdeš cerkev redko zastavljeno, pa še med temi jih je malo pobožnih. Kakoršni smo mi proti Bogu, takošen je on proti nam. Spomnim se za gotovo, da je leta 1882 okoli kresa ravno na ta način in v zgorej imenovanih krajih toča pobila, ter prišla od tiste severne strani črez sedlo med Kozlom in Goline, ter vlekla čez Škofiče, Klopice in čez Turje, kakor tudi, da smo je še tretji dan na dvoru našli. Bile so tedaj za nas Klopčarje tri slaba leta zaporedoma ter so nam toča, huda in zgodnja zima in črv ali podjed živež na polji ukončali pa tudi krmo za živino poškodovali.

Govori se od prihodnjega prerokovanega leta, da bo hudo leto. No! za nas je že letos prerokovano leto. Če bo pa zanaprej še slabejši, potem pa koj vrečo (žakelj) čez ramo, palico v roke in: hajdmo s trebuchom za kruhom!

Iz Škofič pri Vrbi. (Obešenec v ječo obsojen.) Pri nas se je obesil hlapec Andrej Hafner. Poslali so po komisijo. Župan pa ni vedel, kam bi obešenca spravil za ta čas, in tako ga je zaprl v občinsko keho. Dva dni in eno noč je bil obešeni v ječi, dokler ni prišla komisija. Kaj tacega menda še ni bilo, da bi mrtvega člo-

veka obsodili v ječo. Vreden pa je bil ta človek ječe, in resničen je pregovor: Kakoršno življenje, taka smrt.

Velikovoške okolice. (Slava knezoškofu dr. Zwergerju!) O priložnosti poslednjih volitev za državni zbor so liberalci duhovnike črnili, ovajali in obrekovali po strašansko. Ni čuda, saj so le ti edini jim pri volitvah štrono zmedli. V Gradeu so liberalni mazači skovali nek plakat in ga razpošiljali na vse strani ne samo po Štajerskem, ampak tudi po Koroškem. Po vseh mestih, kjer so se shajali moške, so to mazarijo nabijali po vseh voglih, jo pa tudi ljudem po vsej sili stiskali v roke. V Velikovi je bil ta plakat prilepljen na stenah Lesnakove hiše, kjer je bila volitev.

Po vsej krivici obrekovani duhovniki na Koroškem nikjer niso našli obrambe, so vse tiho in mirno prenašali in volili za sedanje ministerstvo. Nemci na Štajerskem pa niso tako pohlevne duše in mrzle krvi. 587 duhovnikov — to je vsi — Sekovske škofije se je pismeno pritožilo pri knezoškofu zoper krivično in grdo ravnanje liberalne stranke. Knezoškof dr. Zwerger nima oblasti obsoditi in kaznovati teh lažljivih rogoviležev, — pa premilostni gospod je storil, kar je mogel. Izdal je pastirsko okrožnico, ktera je več vredna in mora vse duhovnike in vse pravovernike bolj tolažiti in veseliti, kakor najtrša kazen, ki bi bila zadela liberalne lažnike in obrekovalce.

Škoda, da „Mir“ nima prostora, da bi natisnil celo to okrožnico! Vendar vsaj nekaj moramo podati ljubim Slovincem, naj tudi oni zvedó, da so tudi oni prav storili, ker so poslušali svoje dušne pastirje.

Premilostljivi knezoškof stavijo nekaj prašanj in sami na nje odgovarjajo.

1. Kaj pa ste duhovniki v resnici storili pri volitvah?

Ničesar niste storili kakor to, da ste svojim vernim po mojem pastirskem listu razkladali, da je volilna pravica tudi volilna dolžnost; naj torej oni pridejo volit, naj volijo najboljše moške in naj tudi prosijo Boga za blagoslov. Na tem se ne more spodtikati nihče. —

2. Kaj pa so delali vašinasprotniki?

Črnili, obrekovali in ovajali so vas; poskušali so, verno ljudstvo od vas odvracati s tim, da vi ne delate po postavi in pravici, da poderate in rušite mir in pokoj in sejete jezo in razpor. Če je temu tako, zakaj da pa noben ni tožil? Pred sodnijo bi bilo treba dokazov, katerih pa nasprotniki nimajo.

Še neke besede presvitlega našega cesarja so narobe zasukali, da bi duhovnike črnili in verno ljudstvo premotili.

Oskrunjevali so clo svete reči, ker so na svete podobe, križe in cerkvene stene in vrata pribijali svoje lažnjive pisarije in tiskarije!

3. Kako se hočemo vprihodnjič obnašati pri volitvah?

Obnašali se bomo povsod in vselej, kakor do sedaj: Podučevali bomo svoje verne, da je volilna pravica tudi sveta, krščanska dolžnost; kdor jo zanemarja, zapade pred Bogom ojtorej odgovornosti in kazni, in je tudi kriv vseh krivic in nesreč, ki morejo navstati iz slabih, nesrečnih volitev.

Iz tega, da jih tako veliko do sedaj ni v krščanskem duhu spolnovalo volilne dolž-

nosti, ravno iz tega so naše javne zadeve in razmere navstale tako zamotane in težavne. Pa čakajo nas še hujši časi, ako se v naše državne in deželne zборе ne voli in pošilja večina takih mož, ki imajo moč in voljo, spet odstraniti in zboljšati naše zamotane težavne razmere.

Spolnovali smo do sedaj svojo dolžnost, — spolnovali jo bomo tudi zanaprej. Naj prigromi nad nas huda burja, mi svoje dolžnosti ne bomo postali nezvesti! —

Iz podjunske doline. (Nekaj o našem šolsstvu.) V Kazazah plačujemo tudi visoke doklade za deželno šolsko matico, — učiteljev pa ali nimamo ali pa dobivamo takih, ktere naj bi črni muri nesel v deveto deželo. Nekteri so bili hudi nemškutarji, eden pa je clo naše šolarice zapeljeval in bil obsojen v ječo. Gosp. Ratej Fr., ktereга je vse rado imelo in spoštovalo, je bil žalibog le malo časa pri nas in bil prestavljen na Jezersko. Letos spet ni bilo v Kazazah učitelja; z novim šolskim letom pride — hvala Bogu! — tudi nov učitelj, in sicer gosp. Horvat Lovro, dozđaj učitelj v Šent-Ilji ob Dravi. Kazačani so zvesti katoličani, Slovenci in Avstrijanci; Bog daj, da bi tudi novi gospod učitelj delal v tem duhu! Bomo ob svojem času že poročali. — Čudne reči se godijo pri šoli v Šent-Kocjanu. Ta šola ima tri razrede in šteje 191 šolskih otrok. Že precej časa teče pravda, da se napravi prostor za tretjega učitelja in tretji razred. To bi stalo veliko denarjev, kar bi bilo za ubogo občino težka butara. Pa kaj se zgodi! Drugi gosp. učitelj je dobil novo službo v Podljubelju, jo tudi koj nastopil in zdaj ima Šent-Kocjanska trirazredna šola le enega samega učitelja. Gosp. Lesjak podučuje sam v poldnevnej šoli, — svet pa se še vendar ni podrl, starši imajo svoje otroke, katerih vsaj zdaj po letu živo potrebujejo, doma pri roci, otroci pa tudi rajši v šolo hodijo, se pridnejši učijo in bojo javeljne zaostali. Vse zdihuje, da bi tako le vselej ostalo! —

Iz Krške doline. (Valjavec †). Trda nam gre za dušne pastirje, — neusmiljena smrt pa jih nam le zaporedoma pobira. Gosp. Jožef Valjavec, župnik v Nemškem Grebinji, je nagloma umrl. Bolehal je že delj časa, vendar še vsa opravila redno in zvesto opravljal. Nihče si bi ne bil v misel vzal, da bomo tega priljubljenega soseda tako zgodaj nesli k pogrebu. Rajni je bil rojen 5. marca 1836 v Preddvoru na Kranjskem in za mešnika bil posvečen 9. junija 1859. Umrl je še mlad — le 49 let star! 8 duhovnikov in veliko ljudstva ga je spremljevalo na pokopališče. Stolnik korar in dekan gosp. dr. Nemec mu je govoril kratko pa milo nagrobnico. Rajni je bil rojen Slovenec, pa vendar so ga trdonemški farmani visoko spoštovali. Priča nam je zadnja volitev za državni zbor. Vkljub vsemu rogoviljenji liberalnih prenapetnežev bil je voljen za volilnega moža. Prišel je v Celovec in volil gosp. ministra Pino, — izmed vseh Nemcev le on in njegov sosedni župnik v Sirnici, gosp. Binder. — Bog daj rajnemu sv. raj!

Iz Šent-Janža v Rožnej dolini. (Nemila smrt nam je spet prezgódej pobrala vrliga, mladega rodoljuba. Umrl je — še le 38 let star, g. Jožef Kuraš, po domače Kramarjev-Jozej na Bistrici. Vsak, kdor ga je poznal, ga je spoštoval

in ljubil. Bil je vnet Slovenec, naročil si je več iztisov „Mira“, dobival je tudi „Slovenca“ in druge časnike iz Ljubljane. Njegovo veselje je bilo, razposojevati slovenske časnike in št.-Mohorove bukve. Prepevljal je rad slovenske pesmi, posebno veselje pa je imel s cerkvenim petjem. Znal je tudi spretno orgljati in je vselej rad pripomagoval povzdigovati božjo čast. Zatorej je po ranjem vse žalovalo in k pogrebu je vrelo vse polno ljudi ne samo iz domače Sveške, temuč tudi iz bližnjih far. Clo visoko čast. gosp. dekan iz Kaple, Mat. Am brož, ki so ranjega kot poprejšni fajmošter dobro poznali in posebno radi imeli, so od daleč prišli in Jozeja spremljali k zadnjemu počitku. Pevci so od Bistrice do Sveč peli žalostno pesem „miserere“ in na grobu zapeli neizrečeno lepo in milo: „Oh, kako grenek...“ Sami šolski nadzornik gosp. Valentinčič so bili vodja pevskega koru. Pomagali so izvrstno gosp. Zagode, učitelj v št. Ilju, gosp. Prešern, Hajnžetaj na Trati pri Glinjah in drugi domači pevci. Naj rajni Jožej v miru počiva! Bog nam pa daj več tacih izkrenih rodoljubov!

Iz Velikovca. (Slovenska deputacija) je bila 12. avgusta pri Njegovej ekscelenciji gosp. ministru baron Pino. Bilo je 15 gospodov iz vseh strani Velikovškega volilnega okraja. Med njimi je bilo 5 duhovnikov, uni so bili župani, odborniki in posestniki. Vodil je deputacijo gosp. deželni poslanec And. Einšpieler; drugi deželni poslanec gosp. Muri je telegrafiral v Velikovec, da zavoljo bolehnosti ne more priti k deputaciji. Ob 11. uri smo se podali na grad „Kohlhof“, kjer nas je prem. gosp. baron Pino dokaj prijazno sprejel. V kratkem govoru se je gosp. Einšpieler pri gosp. ministru zahvalil za čest, da je naše poslanstvo prevzeti blagovolil. Prosil je dalje gosp. govornik, naj gosp. minister naše želje in prošnje podpira. Zraven želj in prošenj, ki jih imamo vsi avstrijski narodi, in ki so se v državnem zboru povoljno in srečno reševati začele, — zraven teh želj in prošenj imamo mi Slovenci še tudi narodne želje in prošnje in gospoda ministra in poslanca prav lepo in srčno prosimo, naj nam pomaga, da dosežemo vsaj enkrat, za kar se že skorej 40 let poganjamo in kar nam tudi naše postave obljublajo in dovoljujejo. — Gosp. E. izroči gosp. ministru novo brošuro: „Die Kärntner Slovenen; ihre nationalen Verhältnisse und Bestrebungen“, — ter reče: V tej knjižici najdete zvišeni gosp. poslanec vse, kar zastran slovenščine želimo in prosimo; mislim, da so naše želje in prošnje zmerne, postavne, pravične, lojalne in se dajo pri dobri volji lahko izpeljati. Vaša ekscelencija, je pristavil govornik, ste prvi in edini mož naše volje in našega zaupanja, ki smo ga poslali v državni zbor. Zatorej lepo prosimo, ne odtegnite nam svoje podpore in pomoči. Bog ohrani, obvaruj in blagoslovi Vašo Ekscelencijo!

Po tem nagovoru so gosp. minister prijazno in srčno odgovorili, da bojo izročene bukvice dobro prebrali in po naših željah in prošnjah storili, največ ko zamorejo, kar je nas vse neizrečeno razveselilo. Tudi z vsakim pričujočih gospodov so gosp. baron posamem govorili. Nekteri so tudi naznanili svoje posebne prošnje: gosp. župnik Muden je gosp. ministru na sree položil želez-

nico skoz Železno Kaplo in čez Jezerski vrh, — gosp. župan Hlade je priporočal obstojnico (Haltstelle) pri Guštanji. — Slednjič nas je prijazni gospod peljal pod milo nebo, kjer smo pod velikansko smreko se razgledovali po neizrečeno krasnej okolici. Pri sladkem vincu je gosp. minister napil nemško in slovensko rekoč: „Pijem na zdравje Slovencev!“ Veseli „živio“-klici so doneli dalje okoli.

Ta avdijencija nam je spet nova priča, da smo slovenski volilci zadeli pravega moža. Kar smo v „Kolhofu“ videli slišali in doživeli, daje nam neomajljivo, trdno zaupanje in prepričanje, da pridejo za nas Slovence tudi na narodno stran boljši časi. —

Iz Beljaške okolice. (Dr. Steinwender in prof. Einšpieler.) 5. avgusta t. l. je novo voljeni državni poslanec gosp. dr. Steinwender pred svojimi volilci v Beljaku razlagal svoj program. Ne bom se njegovega vsenemškega in liberalnega programa dotikal, — le nekaj njegovega programa bom malo pošlatal.

Gosp. dohtar je rekel: „To, da se je prof. Einšpieler postavil za kandidata pri zadnjih volitvah, velikoveč mir v deželi postavlja v nevarnost, kakor to, da sem jes (Steinwender) voljen.“

Škoda, da ste, gosp. dohtar! dolžni ostali to dokazati in spričati. Po svojej kmečkej pameti mislim, da se zlati mir le s tim podira in kali, ako se komu krivica dela. Gosp. dohtar! ako ste mož pravice in resnice, dokažite in spričajte, da je gosp. Einšpieler komu krivico storil.

Gosp. Einšpieler je pisal in govoril, da bi nam Slovincem dali take ljudske šole, da se bojo naši otroci najprej učili prav dobro matrnega jezika, potem pa tudi nemškega. Ali se s tim Nemcem dela krivica? V šole za Nemce se gosp. E. še trohice ni mešal.

Gosp. dohtar! kaj pa uganja stranka, s katero Vi vozite? V petdesetih letih mora vsa Koroška biti nemška! V ta namen dela nemški šulverajn. Gosp. E. je pisal in govoril, naj se v slovenske okraje postavljajo le taki uradniki, ki znajo tudi slovenski. To nemške deželane trohice ne moti ali tišči. Gosp. dohtar! kakošne uradnike je pa nam Slovincem pošiljala Vaša stranka? Trde Nemce, akoravno jih plačujemo tudi mi Slovenci s svojimi krvavimi krajcarji! —

Gosp. E. je pisal in govoril, naj se nam katoličanom napravijo katoliške šole, postavljajo katoliškoverni učitelji, — naj se dolžnost, v šolo hoditi, spet skrajša na 6 let, — naj se vpelje pol-dnevna šola, da ne bo treba staviti velikih šolskih palač.

Gosp. dohtar! ali to morebiti Nemcem krivico dela! — menda tudi oni si vsega tega želijo iz celega srca. —

Gosp. E. je pisal in govoril, naj se vladna mašina tako urayna, da ne bode treba toliko uradnikov, advokatov, notarjev, in take gospode, da ne bode tudi treba toliko plačil, toliko štampeljnov, tistega legaliziranja itd. Mislim, da kaj tacega tirjati ne kali miru. Mogel bi še celo litanijo na pisati, kar je gosp. E. pisal in govoril, pa nobenemu na škodo, nobenemu v krivico. Le nekaj hočem še omeniti. Ojstre strele in puščice so letele na gosp. E. od vseh strani, ko je pred nekimi

leti v svojem časniku jel pisati o „Hüttenberger-Union“ in dokazovati, da so akcionarji v nevarnosti. Pisarili in vpili so: E. podira zaupanje, ki ga celo ljudstvo stavi v to slavno društvo, — E. napravlja nemir po celej deželi, kajti vsaka delnica ali akcija je vredna 218. Minulo je le nekaj let in delnica je vredna le — 37 gld. — Prav bi bili storili, ko bi bili delničarji poslušali gospoda E., — pa ostal je bil glas vpijočega v puščavi. Morebiti se bode še marsikdo za ušesmi praskal, ki ni poslušal glas vpijočega: „Mir, mir, pa ni miru!“

Gosp. dohtar! h koncu še to-le: Vaša stranka je vajeti v rokah imela do leta 1879. Vozila pa je tako, da je v nevarnost spravila celo državo: Vse je že bilo skoraj na kantu, vsi narodi med seboj v hudem prepiru. In glejte gospod dohtar! ta vaša stranka Vam je še prezmerina in premirna, Vi in Vaši najnovejši pajdaši nam hočejo zagosti še eno ojtrestjšo „aus der höhern Tonart“. Zdaj pa le sami prevdarite, ali ste pravo zadeli, ko ste v Belace trdili: Ne moja volitev, timveč EinSpielerjeva kandidatura postavlja deželni mir v nevarnost“.

Iz Velikovške okolice. (Kako se je neki nemško-liberalce opekeli.) Nedavno sem bil v Celovcu in sem prišel v družbo nekih liberalcev, ki so se pogovarjali ravno o naši volitvi za Velikovški okraj. Rekli so meni: „V Velikoveu ste Slovenci in klerikalci lahko zmagali, ker so uradniki za vas delali; posebno v občini Važenberk ni šlo vse po pravici.“ Jes pa odgovorim: „Meni ni prav nič znano, da bi se bila v Važenberku zgodila pri volitvi kaka krivica, in jes bi moral to prej vedeti, saj sem iz Šmarjete doma.“ Prav nevoljen sem šel domu proti Velikoveu, in še po poti sem večkrat mislil: „Kdo nek trosi take laži po svetu?“ V Velikoveu se ustavim in povedal sem nekemu slovenskemu gospodu, kaj sem slišal v Celovcu. Gospod pa mi reče: „To mi je že vse znano. Te čenčarije so naredili vaši Šmarješki nemškutarji. Zdaj so jih pa gospodi tako prijeli, da so morali vse preklicati. Le malo počakajte, Vam bom precej nekaj pokazal.“ Na to steče gospod v drugo izbo in prinese „Klagenfurter Zeitung“ od 30. julija št. 171. Tam sva našla in in prebrala to-le izjavo: „Erklärung. Anlässlich der am 18. Mai d. J. in der Gemeinde Waisenbergr stattgehabten Wahlmännerwahlen für die Wahl eines Reichsratsabgeordneten wurden Gerüchte ausgesprengt, dass Herr Bernhard Neumann, k. k. Bezirkssecretär in Völkermarkt, welcher in dieser Gemeinde als Wahlcommissär fungirte, incorrect und parteiisch vorgegangen sein soll. Ich erkläre hiemit, dass ich diese unwahren Gerüchte nicht in Umlauf gesetzt habe und dass das Vorgehen des Herrn Neumann bei dieser Wahl ein vollkommen correctes und unparteiisches war. Ich bin einverstanden, dass diese Erklärung veröffentlicht wird. Völkermarkt, am 27. Juli 1885. Hans Hermetter, Gemeindecsecretär in Waisenbergr. Franz Ronki, Zeuge. Josef Lessnagg, Zeuge.“ Po slovensko se to na kratko reče, da naš občinski tajnik Janez Hermetter p. d. Hanej, velik prijatelj nemškega šulferajna, spričuje, da je šlo pri volitvi v Važenberku vse po pravici. Velikovški rodoljub mi je pravil, da je hotel g. okrajni tajnik Neumann našega Hermettra tožiti; Hermetter se je pa zbal tožbe in je g. Neumanna sam umi-

vati začel v „Celovčanki“. — Mi Slovenci smo veselili, da so na laž postavljene tiste liberalne govorice o naši volitvi. Mi ljubimo pravico pri vsaki reči in tudi pri volitvah, zato smo bili jezni na naše nemškoliberalce, ko so črnili g. Neumanna in nas, češ, da naša volitev ni bila pravična. To si bomo zapomnili. V kratkem bomo imeli občinsko volitev. Bodimo pametni in ne volimo v občinski odbor takih mož, ki nas devajo pred svetom v grdo ime. Volimo v odbor poštene katoliške in slovenske kmete, nikar pa nemških liberalcev!

Iz Rude. (Huda ura.) Od 13. do 14. avg. imeli smo pri nas strašno noč. Strele so tako blele in treskale, da je uboga živina po hlevih od straha tulila. Več hiš je pogorelo in veliko drevje je razdanih. Mi smo mislili, da je sodnji den. Trušnarju v Lipi je zgorelo celo pohištvo do tal. Strela mu je ubila eno kravo in 27 ovc. Bog nas opominja, naj se poboljšamo!

Iz Št. Jurja pri Velikoveu. (Tatvina. — Današnji svet.) Pri Štrausu v Št. Jurji so po noči 4. avg. odnesli tatovi obleko in veliko živinca. Poprej je pa toča vse pobila. Bog pomagaj in dobri ljudje.

O naši mladini se ne sliši nič prida. Greha se ne bojijo nič več, in kar je najbolj žalostno, nekte ženske so zgubile vsako sramožljivost. Bojimo se, da nas bo zadela Božja roka, če se svet ne poboljša.

Iz Borovelj. (Nov most — nov slovenski napis.) Med Dobrovo in Borovljami teče Borovnica in nareja strašno širok prod. Včasih je ta hudournik čisto plitev, včasih pa širok in globok. Dobili smo ravnokar nov, prav lep most, ki pelje čez ta prod. To je velika dobrota in lepota za Borovlje; tudi precej hud klanec pod Drobravo so odkopali in precej znižali. Zdaj bode se veliko ročnejši voziti v Borovlje. Navozili so na most in cesto pa toliko proda in kamna, da se je voz vderal do osnika. Živina je strašno trpela, akoravno so pridno predvregali. Pa je že boljši.

Slovenske Borovlje dozday niso imele nobenega slovenskega napisu. Dobili smo ga in veste, kdo ga je prvi napravil? — Žandarmerija; nad njeno kasarno visi tablica z nemškim in slovenskim napisom. Borovski domačini posnemajte to! —

Iz Bistrice v Rožnej dolini. (Naš fužina) je jela hirati. Nekteri prej niso mogli dosti pripovedovati in prehaliti, kolika dobrota da je fužina za celo okolico. Zdaj pa tudi ti že z glavo kimajo. Fužina je skorej ves les že pojela, — vse kmetije v Rutah pokupila, — ljudi od kmečkega dela odvadila, — nedelje in praznike oskrunjevati in cerkve se ogibati, — denar, ki se včasih v fužini lahko prisluži, malo obrajtati naučila, — zdaj se pa vse druga pesem poje: S trebuchom za kruhom moramo po svetu! Ni vse zlato, kar se sveti.

Iz rožne doline. (Nove gruntne bukve.) V nekterih občinah koroških so nove gruntne bukve že narejene, v nekterih jih pa ravno zdaj delajo. Zdaj je tisti čas, da naj vsak gleda in pazi, da bo njegovo posestvo prav zapisano in da ne pride v škodo. Za vsako davčno občino se bo naredila posebna mapa in vsaka parcela se bo videla na mapi, kako je velika in čigava je. V starih gruntnih bukvah dostikrat parcele niso bilo za-

pisane; le to je bilo zapisano, kako se pravi pri hiši in koliko je davka. Zdaj ko se delajo nove gruntne bukve, treba je, da se gospodarji potrudijo, da bojo zapisane v nje vse parcele, ki spadajo k hiši. Tako bo vsak kupec ali posojevalec lahko zvedel iz gruntnih bukev, koliko in ktero zemljišče spada h kaki kmetiji. S tem bo tudi konec storjen vsem prepirom zavolj meje. Če ima gospodar vse svoje parcele zapisane v gruntne bukve, ne more mu noben sosed več kakega kosa vzeti. Zdaj, ko se delajo nove gruntne bukve, opravi se to zapisovanje zastonj, pozneje bo pa treba plačati, če bo hotel kdo vse svoje parcele zapisane imeti. Kjer se tedaj delajo nove gruntne bukve, pojdite gospodarji k sodniji in oglejte si natančno vsak svojo mapo, če je vsakemu prav pripisana vsaka parcela. Če je kaka parcela pripisana drugemu gospodarju, in če reč zastara, potem zna pravi posestnik čisto po nedolžnem zgubiti kak kos svojega sveta. Če vidi gospodar, da njegova mapa ni prav narejena, mora se pritožiti pri sodniji in prinesiti seboj stara pisma, s katerimi spriča, da je ta ali ona parcela res njegova; če pa nema pisem, naj pripelje seboj nekaj starih mož sosedov, ki bojo spričali, da je res tisto zemljišče že od nekdanjega lastnina. Kedar delajo nove gruntne bukve, pokličejo vsakega gospodarja, mu pokažejo mapo in ga prašajo, če je vse v redu. Kdor bi tedaj ne bil poklican, je to znamenje, da je njegov svet pripisan drugemu gospodarju. Tak naj se precej pritoži pri sodniji. Za občinske pašnike itd. morajo skrbeti župani, da se prav upišejo, za cerkveno zemljišče pa župniki. V gruntne bukve se morajo zapisati tudi servitutne pravice, na pr. stara pravica do vode, do kakega pota itd. Kdor tako pravico ima, naj skrbi, da se zapiše, sicer jo spet zgubi.

Ko so nove gruntne bukve narejene, je še eno leto časa, da se morejo popraviti. Ko bi pa še med tistim letom kdo kupil kako kmetijo, kakor je zapisana v gruntne bukve, kupi jo z vsemi pravicami, kakor so zapisane v gruntne bukve, in proti takemu tudi tožba nič ne opravi, ko bi bilo prav narobe zapisano, ker on reče, da se je pri kupu zanesel na gruntne bukve. Zato naj vsak skrbi, da se zapišejo v gruntne bukve vse pravice ali pa intabulirana posojila, ki jih ima na kaki kmetiji. Kdor bi zamudil čas pritožbe, moral se bo dolgo toževati za svojo pravico, in lahko se mu pripeti, da pravdo še zgubi.

Kaj dela politika.

V Innsbrucku na Tirolskem je bila velika strelska slavnost. Prišlo je strelcev kakih 20.000, največ Tirolecev. Sam cesar so prišli tje in strelci so jih navdušeno pozdravili. Vse je bilo veselo. To pa ni bilo prav tistim nemškoliberalnim listom, ki škilijo čez nemško mejo. Oni hočejo, naj bi vsi avstrijski Nemci žalovali in si s pepelom posipali glave, dokler ne odstopi minister Taaffe. Tirolci se pa malo zmenijo za nemško-liberalce, čeravno so sami Nemci, oni ostanejo zvesti našemu cesarju in Avstriji.

Na Hrvaškem hudo v re. Madjarska vlada hoče Hrvatom vzeti katedralna pisma, v katerih je

zapisana zgodovina in lastninska pravica hrvaških grajščin. Hrvati se bojijo, da bojo Madjari ta pisma zamečkali in jim potem vzeli stare pravice. Če pojde ogerska vlada po tej poti naprej, slišali bomo iz Hrvaškega še čudne reči!

V Pragi so z veliko častjo sprejeli novega nadškofa grofa Schönborna. Nemški listi se jezijo, da je Pražki župan pozdravil nadškofa samo v češkem jeziku, in da so tudi nadškof odgovorili samo v češki besedi. Tega pa ne povejo, da so Pražki Nemci že prej sklenili, da še blizo ne pojdejo, kedar pridejo nadškof. Že naprej so tedaj povedali, da ne marajo za novega višega pastirja, in res jih ni bilo blizo, da bi ga pozdravili; ali niso potem mil. g. nadškof prav storili, da niso govorili nič po nemško, ko vendar niso videli nobenega Nemca pred seboj?

Danes 25. avg. se snideta naš in ruski cesar v Kromerizu na Moravskem. Naj nam prijateljstvo z Rusijo ohrani ljubi mir!

Na Francoskem bojo v kratkem nove volitve. Do zdaj so tam vladali Judi, prostozidarji in brezverci. Pregarjali so nune in minihe, ter izganjali krščanski nauk iz šol. Veliko je še vernih kristjanov v deželi, ki obžalujejo vse to. Pa žalostno je to, da med seboj niso edini: ločijo se v legitimiste, orleaniste in bonapartiste, vsaka stranka namreč ponuja drugega princa za prihodnjega kralja. Zato se je bati, da bojo tudi zanaprej obvladali in na krmilu ostali brezverni republikanci.

Angleži so modri. Sami si ne upajo več ukrotiti Egipta; zato silijo Turka, naj bi on premagal in ukrotil Sudance, potem pa deželo prepustil Angležem. Turk pa tudi ni neumen in pravi: „Če bom že deželo s svojimi vojniki podjarmil, jo bom podjarmil za sebe, ne pa za druge!“

Gospodarske stvari.

Ne pozabimo senožet!

(Iz „Novic“.)

(Dalje.)

Enako pa najprej izdaja senožet slabega gospodarja.

Ako pa vidimo, da so senožeti le zelo redke v tako srečni legi, da se na-nje odceja vsa gnojna mast celih vasi, ktere tedaj po srečni svoji legi gospodarju ne prizadevajo mnogo večje skrbi, kot košnjo, ako vidimo, kako malo je takih prvih senožeti, odgovoriti si moramo, kolikor moč, na drobno: kako treba snažiti senožeti, kako jim streči, da nam bodo dajale mnogo in dobre krme?

Največi del senožet potrebuje gnojenja, oziroma zamakanja.

Najprej spregovorimo malo besedic o zamakanji, — le malo besedic zato, ker je primeroma malo senožet, katere se brez zelo velikih stroškov morejo redno zamakati, pa tudi zato, ker radi priznamo, da imajo naši gospodarji za redno zamakanje še največ razuma, in celo radi izrečemo, da so izmed vseh pravd, katerih število je med Slovenci žalibog preobilo, da so pravde za vodo v zamakanje senožet izmed tistih malih pravd, katere

kážejo, da gospodar ve ceniti visoko vrednost vode za zamakanje.

Koj pa moramo omejiti ravno izrečeno pohvalo na vode za redno zamakanje, tedaj na redno tekoče vode, to je vode, ki služijo v to, da senožetim dovajajo za bogato rast potrebne redne mokrote in samo toliko gnojnih del, kolikor se jih v večji ali manji meri v navadni tekoči vodi nahaja.

Neredno, ampak samo izredno, recimo, ob času deževja, dohajajoče vode za zamakanje senožet nimajo pomena, ker se po sebi razume, da med deževjem travam ni treba še posebnega zamakanja, dežnica ima tedaj le vrednost gnoja, katerega nam prinaša. Se ve, da je gledé gnojne moči velikansk razloček med dežnico in dežnico; ako jo hočemo prav ceniti, moramo vedeti, od kod in kdaj nam prihaja. Prazna je dežnica prav redkokrat, rekli bi: kolikor toliko sama kapnica, vsa druga dežnica ali priteka nam po stezah, potih in cestah, od koder sabo pobira prahu in vsakovrstnih odpadkov od ljudi in živine; druga dohaja nam od gozdov, od koder tudi listja in prsti iz vsakovrstnih drevnih odpadkov sabo jemlje; še bolj pa je gnojna dežnica, ki priteka od vinogradov in strmih njiv.

Primeroma malo gnojna pa je dežnica ob navadnem deževanju memo one, ki nastaja po hudih nalivih in plohah. Nalivi redno velike škode napravijo po vseh strmih zemljiščih, poberejo vsa rahlo prst, gnoj in dosti zemljišč naenkrat ali vsaj polagoma popolnem uničijo. Znano je, da se mora pri strmih vinogradih in njivah redno vsako leto prst nazaj prenašati. Toda večji del tako pobrane gnojne prsti odide za zmiraj strminam, ter dohaja in služi ravninam.

(Dalje pride.)

Smešničar.

Prijatelj obišče skopuha in ga praša, kako se mu godi. Skopuh reče: „Oh, v naši hiši smo vsi v strahu: jes se bojim umreti, moja žlahta se pa boji, da bom še ozdravel.“

Kaj je novega križem sveta?

Na Koroškem. Zdaj se za trdno govori, da pridejo svitli cesar v Celovec dne 8. sept. Pripravimo se, da ljubljenega vladarja spodobno sprejmemo in počastimo! 9. in 10. sept. ogledovali si bojo cesar vojaške vaje med Celovcem in Velikovcem. Slovenci, sprejemajte in pozdravljajte svitlega cesarja **po slovensko!** — Pri deželni vladi so bili nedavno razgovori o tem, kako bi se odpravila žganjarska kuga. Zastopani so bili: deželni odbor, knezoškofijstvo (čast. g. kanonik Lambert Einspieler) kmetijska družba, dež. zdravstveni svet, finančno ravnateljstvo in dež. šolski svet. Došla so tudi poročila okrajnih glavarjev, okrajnih zdravnikov, žandarskih postaj in nasveti županstev v tej zadevi. Kaj več spregovorimo o tem prihodnjič. — Pogorela je Capeljnova bajta v Limerčah pri Celovcu. — V Št. Lipšu pri Doberli vesi so se fantje hudo stekli. Pečnikovega Primoža so ubili, nekega družega pa hudo poškodovali. — V Št. Pavlu sta se stejala dva hlapca in je eden za

ranami umrl. — V Blaškem jezeru je utonil neki usnar. — Duhovne vaje bojo od 31. avg. do 4. sept. v kapeli duh. semenišča. — Družba sv. Vincencija v Celovcu je sklenila, nabirati darove, da se ustanovi deška sirotišnica, t. j. hiša, v katero se bojo sprejemali fantički brez starišev. Za deklice že imamo tako hišo v Celovcu, za dečke pa še ne. — 1. sept. pridejo iz Ljubljane v Celovec vojaki, namreč 17. in 97. regiment in 20. lovski bataljon, da se udeležijo vojaških vaj. — Pri Starem dvoru so našli 180 rimskih denarjev iz bronovine. — Strela je vdarila in užgala pri Repiču v Starem dvoru. Vse pohištvo je pogorelo. — Puškar E. D. iz Celovca se je ustrelil v Limerčah pred Žrelcem. — Pogorelec na Zilski Bistrici podarila je koroška hranilnica 500 gld. — Tudi okoli Grebinja je 14. avg. razsajal tisti vihar, o katerem govori naš dopis iz Rude. Strela je vdarila v Saradnikov hlev. — Pri Celovski razstavi je bilo odlikovanih tudi več Slovencev. Njih imena naznanimo, ko bo končana tudi živinska razstava. — 2. avgusta — nedeljo ob petih popoldne — je toča v Šent-Janžu v Rožnej dolini posebno na spodnjem polju pri Dravi, hudo pobila in napravila veliko škodo. — Celovski trgovci so napravili šolo za trgovske učence. Ta šola bo imela tri tečaje in učenci bojo vsak teden po šest ur v šolo hodili. Učili se bojo marsikterih reči, katerih jim je pri barantanju treba. Od tega pa, kar jim je najbolj treba, od krščanskega nauka, ni ne duha ne sluha! Ta gospôda si spleta ojstro šibo, ktera bode morebiti že nje, gotovo pa njih potomce tepla do belih kosti. Trgovskim učencem in pomagavcem je najbolj treba tenke vesti; oni imajo blago in denar svojih gospodov v roci; človek brez krščanskega poduka pa žalibog ima večinoma kosmato vest. —

Na Kranjskem. V Ljubljani se je obesil mestni blagajnik Hengthaler. — V Št. Vidu bodo mesca septembra obhajali 800letnico domače fare. — Toča je pobila po Raški občini na Dolenjskem. — Tiskar J. Krajec v Novem mestu je natisnil spet dve lepi knjigi: „Mladini“, šopek lepih povestic, in „Kranjska mesta“, kratek zgodovinski popis kranjskih mest z nekaterimi lepimi podobami. „Narodna tiskarna“ pa je natisnila knjižico „Metodova tisočletnica“, kjer se na kratko opisuje življenje sv. Cirila in Metoda. Vse tri knjižice so prav lepe in jih Slovincem priporočamo. — Kakošno zaupanje si pridobiva banka „Slavija“, razvidi se najbolj iz tega, da jej je c. k. glavno vodstvo državnih železnic naklonilo svojo visoko pokroviteljstvo. Isto je izdalo namreč do podrejenih uradov okrožnico, s katero priporoča svojim uradnikom in sploh vsem uslužbenim osobam, naj se zavarujejo na življenje pri banki „Slaviji“.

* (Banka „Slavija“) sklenila je v mesecih januar, februar in mare t. l. 11.670 novih zavarovanj za 13.278.993 gld. 96 kr. kapitala ter je za to prejela 362.393 gld. 70 kr. zavarovalnine in pristojbin. Za škode plačalaje v treh mesecih 89.938 gld. 95 kr. Denarni promet osrednje blagajnice iznašal je 1.780.311 gld. 64 kr.. V posojilnicah bilo je v tem času naloženih 266.198 gld. 74 kr., na zemljišča posojenih pa 570.623 gld. 41 kr. Gasilne brizgalnice dobilo je šest občin. Samoupravna

društva za zavarovanje pokojnin postaja od dne do dne bolj priljubljena. Dokaz temu je, da šteje do konca marca 1885 že 1236 članov, ki so skupno zavarovali 140.945 gld. 52 kr. pokojnin in zato obvezali se uplačati 502.416 gld. 13 kr. ulog. — Tudi zastopniški pokojninski fond se izdatno in hitro množil, kajti koncem marca t. l. imel je že 52.428 gld. 65 kr. premoženja.

Na Štajerskem. Zlato mešo so peli č. g. Tomaž Jeretin, župnik na Teharjih dne 4. avg. 24 duhovnikov prišlo je k tej slovesnosti. — Za profesorja v latinskih šolah pride v Celje dr. A. Vrečko iz Brna. — V 13. in 14. snopiču „ljudske knjižnice“ beremo prav lepe narodne pripovedke.

Die Kärntner Slovenen.

Ihre nationalen Verhältnisse und Bestrebungen.

Verlegt und herausgegeben von

Filip Haderlap.

Ta knjižica je prišla ravnokar na svitlo in popisuje, koliko je koroških Slovencev, kako so na slabem pri volilni pravici za deželni in državni zbor, kako hudo se jim godi v šolah, kaj želijo gledé uradnij, poš in železnic, kako hudo jih stiska nova gozdna postava, in kako bi se dala omejiti žganjarska kuga na Koroškem. Knjižica je zato pisana v nemškem jeziku, da bojo tudi ministri na Dunaji, državni poslanci drugih narodov in tudi mnogi pravični Nemci zvedeli, kako se godi koroškim Slovincem.

Poslali smo jo mnogim vredništvom slovenskih, nemških, čeških, hrvaških in poljskih časnikov; in poslali jo bomo, ko se snide državni zbor, tudi poslancem konservativne in Coroninijeve stranke. Da pa založnik ne bo na škodi, prosimo vse č. rodoljube, naj se na knjižico pridno naročujejo. Pri vredništvu velja knjižica 20 kr., po pošti 22 kr.

Učenca v kovačnico sprejme takoj **Fr. Bergeta**, kovaški mojster v Radni vesi (pošta Riegersdorf) na Koroškem.

Učenec, ki zna nemško in slovensko, ter se izkaže z dobrim šolskim spričalom, sprejme se v našo prodajalnico za tržaško (spece-rijsko) blago.

Ign. Tschauer,

kramarske ulice št. 10 pri „belem golobu“ v Celovcu.

Lovci! Jesen se bliža in lov! Kdor hoče kaj zadeti, mora dobro puško imeti! Moje puške so vse preskušene, lepe in dober kup.

Josip Mišic,

puškar v Borovljah.

Jurjev koledar za leto 1886, ki bo poln kratkočasnega berila, pride na svitlo že mesca oktobra. Naroči se pri vredništvu „Jurja s pušo“, v Trstu.

Zvonove lijejo **Janez Dencelnovi sinovi** v Mariboru, kakoršno težo in kakoršen glas kdo želi. Dencelnovi zvonovi so od nekdanj na dobrem glasu.

Zahvala. Mi smo za našo cerkev pustili uliti tri zvonove pri Dencelnovih sinovih v Mariboru na Štajerskem. Zvonovi so lepo uliti, imajo lepo obliko in opravo, in prav lep, veličasten glas. Iz prijaznega hriba v Lipi prepevajo čast Bogu, pa tudi čast poštenega mojstra Dencelna, kterega z dobro vestjo priporočamo cerkvenim predstojnikom po Koroškem.

Cerkveno predstojništvo v Lipi pri Vrbi 11. novembra 1884. Janez Marinič, župnik; Primož Košat, Anton Kovačič, cerkvena ključarja.

Loterijske srečke

od 14. avgusta.

Line	88	56	80	51	26
Trst	51	31	14	25	16

Tržna cena v Celovcu.

Ime blaga	na birne		na hektolitre	
	gld.	kr.	gld.	kr.
pšenica	5	—	6	25
rž	4	—	5	—
ječmen	3	70	4	75
oves	2	20	3	—
hejda	4	20	5	25
tursica	4	60	5	75
pšeno	—	—	—	—
proso	—	—	—	—
grah	—	—	—	—
leča	—	—	—	—
fižol	—	—	—	—
krompir	—	—	—	—

	na kilo	
	gld.	kr.
goveje meso	—	58
telečje meso	—	66
svinjsko meso	—	65
koštrunovo	—	44
maslo	—	96
puter	—	94
prekajen špeh	—	82
frišen špeh	—	70
mast	—	74
100 kil sena	2	10
100 kil slame	1	70
100 kil deteljnega semena	—	—

V tretjič pridejo na dražbo:

21. avg. Messner-jeva kmetija na Vinskigori (Weinberg) pri okr. sodnji v Št. Pavlu.

5. sept. Živina in hišna oprava Josipine Glasser v Vrbi, vse cenjeno 1191 gld., v njeni hiši.

12. sept. Gregorčeva kmetija v Poračici, cenj. 3114 gld., pri okr. sodn. v Doberli vesi.

23. sept. Gröfl-ova bajta v Rutah pri Zabrdeu (Afritz), cenj. 200 gld., pri okr. sodnji v Belaku.

26. sept. Bischof-ova kmetija v Kaltstuben, cenjena 4009 gld., pri okr. sodnji v Volšberku.